

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/429/2015
Identifikačné číslo spisu: 6912213139
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6912213139.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingov č. 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp.zn. 16 C 169/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. januára 2015 sp.zn. 1 Co 518/2014, z 13. augusta 2014 sp.zn. 17 Co 543/2014 a proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. augusta 2014 sp.zn. 17 Co 545/2014, takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „okresný súd“) uznesením z 20. januára 2014 č.k. 16 C 169/2012-35 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 13. augusta 2014 sp.zn. 17 Co 543/2014 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p). V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 11. februára 2014 č.k. 16 C 169/2012-55 zamietol žalobu a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobkyňa nepreukázala

splnenie podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ktorá jej mala vzniknúť ako dôsledok nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Rimavská Sobota ako exekučného súdu spočívajúceho v nevydaní rozhodnutia (poverenia pre súdneho exekútora) v zákonom stanovenej lehote a v zbytočných prietáhoch v exekučnom konaní. Konštatoval, že na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na základe exekučného titulu- rozhodcovského rozsudku nie je v zmysle Exekučného poriadku stanovená lehota. Lehotu, v ktorej exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia zamietol, považoval súd za primeranú. Navyše do tejto lehoty nebolo možné pripočítať čas od podania návrhu exekútorovi do podania žiadosti exekútora o udelenie poverenia na súd. K tvrdeniu žalobkyne o nelegálnom postupe exekučného súdu, ktorý skúmal predložený exekučný titul, odkázal na judikatúru najvyššieho súdu a postup exekučného súdu označil za súladný s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Dospel tiež k záveru, že žalobkyňa tvrdenú majetkovú škodu nepreukázala a v rovine tvrdenia ostala aj ňou uplatňovaná nemajetková ujma. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa.

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením z 8. septembra 2014 č.k. 16 C 169/2012-128 uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 €. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 28. januára 2015 sp.zn. 1 Co 518/2014 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.). Uviedol, že podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa s účinnosťou od 1.októbra 2012 spoplatňuje súdnym poplatkom vo výške 20 €; v rovnakej výške sa v konaní o takejto žalobe vyberá aj súdny poplatok za odvolanie vo veci samej (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Podaním odvolania vznikla žalobkyňi poplatková povinnosť a súd prvého stupňa jej podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy tohto zákona, správne vyrubil poplatok 20 €.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o odvolaní žalobkyne rozsudkom z 13. augusta 2014 sp.zn. 17 Co 545/2014 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu a odkázal na jeho odôvodnenie, ktoré považoval za súladné s § 157 ods. 2 O.s.p. Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa nepreukázala tvrdený nesprávny úradný postup exekučného súdu a neboli splnené podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu uplatňovanú žalobkyňou. Odvolaciu námietku, že vo veci rozhodol vylúčený sudca považoval za nedôvodnú s poukazom na judikatúru, ktorá za dôvod na vylúčenie sudcu nepovažuje samotnú skutočnosť, že vo veci má rozhodovať sudca toho súdu, ktorý je vo veci žalovaným. Napokon o žalovanej vznesenej námietke zaujatosti voči zákonnému sudcovi riadne rozhodol nadriadený súd tak, že jej nevyhovel. Ako neopodstatnenú vyhodnotil odvolací súd aj námietku o odňatí možnosti žalobkyne konať pred súdom a porušení práva na kontradiktórne konanie tým, že okresný súd pojednával v jej neprítomnosti hoci požiadala o odročenie pojednávania. Konštatoval, že postup okresného súdu bol súladný s § 101 ods. 2 O.s.p. Dokazovanie vykonané na tomto pojednávaní spočívalo len v oboznámení obsahu exekučného spisu, ktorý bol žalobkyňi nepochybne známy. K porušeniu práv žalobkyne nedošlo ani tým, že rozsudok bol vyhlásený pred nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o zamietnutí návrhu žalobkyne na prerušenie konania. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom okresného súdu o nepreukázaní nesprávneho úradného postupu. Uviedol, že súdna prax sa ustálila na závere, že lehota 15 dní určená na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak exekučný súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom tak, ako tomu bolo v prejednávanej veci. Za nesprávny úradný postup nie je možné považovať ani to, že exekučný súd pristúpil k skúmaniu platnosti rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, odvolací súd v tejto súvislosti odkázal na záväznú judikatúru najvyššieho súdu ako aj ústavného súdu a uzavrel, že niet dôvodu sa od nej odkloniť ani v prejednávanej veci. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti vyššie označeným rozhodnutiam odvolacieho súdu podala dovolania žalobkyňa (ďalej len „dovolatelka“).

1. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu okresného, ktorým jej bol vyrubený súdny poplatok za námietku zaujatosti, žiadala dovolateľka zrušiť bez náhrady, lebo v danom prípade súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietku zaujatosti, ale návrh podľa § 12 ods. 1 O.s.p., odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je prekvapivé aj nepreskúmateľné a o veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.); o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, nezákonný postup ktorého jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha.

2. Rozhodnutia súdov nižších stupňov, ktorými bolo rozhodnuté o vyrubení súdneho poplatku za ňou podané odvolanie, označila za prekvapivé a priečiace sa zákonu. Súdy jej vyrubili súdny poplatok, ktorý jej nemal byť vyrubený a tým jej odňali možnosť konať (§ 237 ods.1 písm. f/ O.s.p.). Žiadala preto obe napadnuté rozhodnutia zrušiť bez náhrady.

3. Voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu vo veci samej, žalobkyňa podala dovolanie z dôvodu, že podľa jej názoru vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.), pretože sú tu objektívne dôvody (na ktoré poukázala už v podanej žalobe), pre ktoré sú všetci sudcovia okresného súdu vylúčení. Zároveň tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pretože rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prekvapivé, v rozpore s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a v rozpore so zákonom a ústavnou úpravou. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považovala za nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia. V konaní bola podľa názoru žalobkyne porušená aj základná zásada civilného procesu - kontradiktórnosť konania, keď súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na skutočnostiach a právnych argumentoch, ku ktorým sa nemohla vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne konanie vo svoj prospech. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolania smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, pričom dospel k záveru, že podané dovolania nie sú procesne prípustné.

1. Vo vzťahu k dovolaniu žalobkyne podanému proti uzneseniu odvolacieho súdu z 13. augusta 2014 sp.zn. 17 Co 543/2014, dovolací súd uvádza, že ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp.zn. 1 Cdo 122/2014, 1 Cdo 264/2013, 3 Cdo 310/2014, 3 Cdo 534/2014, 4 Cdo 229/2014, 4 Cdo 235/2014, 5 Cdo 295/2014, 5 Cdo 311/2014, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 304/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 237 a § 239 O.s.p. prípustné nie je, najvyšší súd ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

2. Vo vzťahu k dovolaniu žalobkyne podanému proti uzneseniu odvolacieho súdu z 28. januára 2015 sp. zn. 1 Co 518/2014, dovolací súd uvádza, že v danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp.zn. 3 Cdo 180/2014, 3

Cdo 275/2014, 3 Cdo 333/2014, 3Cdo 374/2014, 3 Cdo 428/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 237 a § 239 O.s.p. prípustné nie je, najvyšší súd ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

3. Vo vzťahu k dovolaniu žalobkyne podanému proti rozsudku odvolacieho súdu z 13. augusta 2014 sp.zn. 17 Co 545/2014, dovolací súd uvádza nasledovné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Keďže podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné ani takému potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť z § 238 ods. 1 O.s.p., ani z § 238 ods. 3 O.s.p. Pre úplnosť treba uviesť, že dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolaiteľka namietala vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom).

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom

konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd nezistil, že by prvostupňový súd alebo odvolací súd nerešpektoval niektoré z týchto procesných ustanovení a odňal žalobkyni možnosť konať pred súdom.

Žalobkyňa tvrdila, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je „prekvapivé“ (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo popiera doterajšiu konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je založené na „tvrdeniach, ktoré sú sofistikovaným odôvodnením nespravodlivosti“, je v rozpore so zákonom a ústavou.

Dovolaiteľka však neuvádza žiadnu konkrétnu procesnú situáciu v konaní pred odvolacím alebo prvostupňovým súdom, ktorá by mohla založiť namietanú vadu konania, ani nešpecifikuje, ktoré procesné práva jej mali byť týmto spôsobom odňaté či upreté. Abstraktné konštatovanie „v rozpore so zákonom a ústavou“ - „sofistikované odôvodnenie nespravodlivosti“ - „popieranie konštantnej judikatúry“, samé osebe nepredstavujú účinnú obranu, pretože tu chýbajú konkrétne argumenty zakladajúce presvedčivosť uvádzaných tvrdení a tiež označenie skutočností, ktoré by vôbec bolo možné podrobiť dovolaciemu prieskumu z pohľadu procesnej prípustnosti podaného dovolania.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že vo veci išlo o prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré bolo „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa, resp. rozhodnutie odvolacieho súdu z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat' správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (por. uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp.zn. 3 Cdo 102/2008 a niektoré ďalšie 7 Cdo 102/2011, 2 Cdo 226/2011, 5 Cdo 46/2011).

V danom prípade ale oba súdy nižšieho stupňa dospeli k rovnakým právnym záverom o nepreukázaní predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom na základe posúdenia tých istých skutkových okolností a úvah, t.j. že nedošlo k preukázaniu nesprávneho úradného postupu, vzniku škody, a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zakladajúcich zodpovednosť štátu za škodu v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. Keďže odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných (nových) právnych dôvodoch než súd prvého stupňa, nevznikla mu povinnosť vyplývajúca z ustanovenia §213 ods. 2 O.s.p. Dovolacia námietka žalobkyne, že išlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, v tomto smere nie je dôvodná. Žalobkyňa musela vzhľadom na priebeh a výsledky prvostupňového konania očakávať (predvídať), že odvolací súd bude v odvolacom konaní posudzovať a skúmať to, čo napokon odvolací súd aj skutočne posúdil a preskúmal.

Žalobkyňa tiež namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok v odôvodnení.

K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3.decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.), čo však nie je prejednávaný prípad.

Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalobkyne. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Žalobkyňa ďalej v dovolaní tvrdila, že v konaní došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti súdneho konania, lebo súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na skutočnostiach a právnych dôvodoch, ku ktorým sa nemohla vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne konanie vo svoj prospech.

Rozhodnutiu súdu vo veci samej musí predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenie skutkového stavu, t.j. dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (K. c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002, § 45). Právo na kontradiktórne konanie zase znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyni boli doručené písomné podania protistrany a v konaní pred súdom prvého stupňa jej bola súdom vytvorená možnosť realizovať aj ďalšie procesné práva (právo predkladať alebo navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany, ako aj k vykonaným dôkazom) tým, že bola riadne a včas predvolaná na pojednávanie pred okresným súdom konané dňa 11. februára 2014 (viď doručka č.l. 34 druhá strana, spisu). Súd prvého stupňa následne postupoval v súlade s procesnými predpismi a v pojednávaní pokračoval v neprítomnosti žalobkyne potom, ako dospel k záveru, že tu nie je daný dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods.2 O.s.p. Žalobkyňa žiadala o odročenie pojednávania z dôvodu, že podľa jej názoru sudca v konaní nie je

neustranný. O tejto jej námietke už ale rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici ako nadriadený súd (§ 16 ods.1 O.s.p.) uznesením z 11. októbra 2012 sp.zn. 14 NcC 357/2012 tak, že jej nevyhovelo a nevylúčil zákonného sudcu z konania a rozhodnutia prejednávanej veci. Skutočnosť, že žalobkyňa neakceptovala uvedené rozhodnutie, nie je dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania a okresný súd preto správne pokračoval v pojednávaní v jej neprítomnosti. Keďže sa žalobkyňa na pojednávaní nezúčastnila na základe vlastného rozhodnutia a sama sa tak zbavila možnosti byť prítomná pri dokazovaní vykonanom na tomto pojednávaní, nemôže sa dovolávať porušenia zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti zbrani súdom. Okrem toho na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie len v súlade s dôkazom navrhovaným samotnou žalobkyňou a to oboznámením podstatného obsahu exekučného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 2 Er 211/2010, z ktorého konania žalobkyňa odvodzuje svoj nárok uplatnený v tomto konaní a ktorého obsah jej bol nepochybne známy. Napokon žalobkyňa bola aj napriek neprítomnosti na pojednávaní pred súdom prvého stupňa zachovaná možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania tým, že mala možnosť podať proti rozhodnutiu okresného súdu opravný prostriedok, čo aj urobila. Odvolací súd sa s jej odvolacími námietkami zaoberal a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi preukázateľne vysporiadal. Žalobkyňa tak cestou riadneho opravného prostriedku dosiahla sledovaný účel (vplyv na konanie) a jej tvrdenie o odňatí možnosti pred súdom konať z tohto dôvodu, nemá tak žiadne opodstatnenie (k tomu porovnaj R 39/1993).

Na základe vyššie uvedených dôvodov, dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Neopodstatnené je preto jej tvrdenie, že namietaným postupom súdov došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Napokon žalobkyňa namietala, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). Poukázala na to, že v žalobe uviedla objektívne dôvody (ak bol sám sudca škodcom v spore, je vylúčený, aby tento súd rozhodoval predmetný spor), pre ktoré sú všetci sudcovia Okresného súdu Rimavská Sobota vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci a vec má byť postúpená inému okresnému súdu.

Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd (R 59/1997). Dovolací súd sa preto zaoberal tvrdením žalobkyne a skúmal, či vo veci nerozhodol vylúčený sudca.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.).

K okolnostiam, ktoré podľa žalobkyne zakladajú dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania tejto veci, dovolací súd odkazuje na právne závery prijaté najvyšším súdom vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. uznesenie z 31. mája 2010 sp.zn. 3 Nc 14/2010 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia z 11. marca 2013 sp.zn. 3 Cdo 90/2013, z 30. septembra 2013 sp.zn. 4 Cdo 32/2013, z 20. marca 2014 sp.zn. 4 Cdo 51/2014, z 19. júna 2013 sp.zn. 6 Cdo 201/2013), v ktorých dospel k názoru, že dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nie je sama skutočnosť, že má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnicstvo a ani tá okolnosť, že sudca vykonáva súdnicstvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Tento právny záver je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Iné dôvody, pre ktoré by mal byť vo veci konajúci a rozhodujúci sudca okresného súdu vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, žalobkyňa neuviedla a nezistil ich ani dovolací súd.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že vo veci nerozhodoval vylúčený sudca a námietka žalobkyne o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. nie je opodstatnená.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

4. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.